

Ferm standpunt ChristenUnie over embryoselectie valt goed bij traditionelen, maar er is vooral ongenoegen

Niet spotten met God en de achterban

Achtergrond

► Ethische agenda voor partijcongres van 14 juni.

► De vraag is hoe groot de weerstand zal zijn.

Van onze verslaggevers
Douwe Douwes, Ron Meerhof

DEN HAAG 'Ik snap nu pas de volle lading van wat principieel betekent', verzucht Ijmert Muilwijk. De kersverse voorzitter (24) van Perspectief, de jongerenvereniging van de ChristenUnie, heeft zojuist de hele kwestie van de embryoselectie tot de laatste snik doorgerevend. Hij is tegen elke vorm van selectie, tegen een vlokentest bij elf weken en tegen een abortus. Dat de gevolgen verschrikkelijk kunnen zijn, heeft hij in zijn eigen omgeving moeten aanschouwen. 'Hartverscheurend, en het raakt me diep. Toch is dit wat ik vind. De mens moet niet op die troon willen zitten om te bepalen welk leven doorgaat en welk niet.'

Muilwijk haalt opgelucht adem als hij denkt dat de gifbeker leeg is. Hij schrikt als er toch weer een nieuw dilemma wordt geschetst: wat nu als mensen uitwijken naar België? Moet dat worden ontmoedigd? Strafbbaar gesteld, zelfs? Na lang nadenken: 'Ja, ja, dat moet dan ook. Dat is de logische consequentie van principieel denken.'

Het is het soort redenering waarvan sommige ChristenUnie-aanhangers schrikken. In 2006 maakte de partij een sprong van drie naar zes zetels. Een deel van die stemmen kwam van mensen die zich vooral aangetrokken voelden tot het frisse, linkse en groene imago van de partij. Sommigen hadden nauwelijks voeling met de christelijke achtergrond.

Maar die is er wel degelijk, werd anderhalve week geleden duidelijk. CU-voorman en vicepremier Rouvoet reageerde heftig toen bleek dat PvdA-staatssecretaris Bussemaker zonder overleg de mogelijkheden tot embryoselectie had willen uitbreiden. De zaak stond direct op scherp: op het Binnenhof zoemde rond dat de CU bereid was hierop het kabinet te laten vallen.

In de traditionele achterban valt het ferme standpunt van de partijtop in de kwestie prima. Er mocht wel eens een lijn worden getrokken, is daar het gevoel. 'Het was tot dusver maar magertjes allemaal', zegt Harry Roffel, voorheen fractievoorzitter in de Provinciale Staten voor de RPF, die vijf jaar geleden met het GPV opging in de ChristenUnie. 'Alles overwegende begin ik te denken dat we beter niet in de coalitie hadden kunnen gaan.'

De ChristenUnie-ministers Tineke Huizinga-Heringa, André Rouvoet en Eimert van Middelkoop in gebed tijdens het laatste congres in Zwolle. Foto Jean-Pierre Jans / de Volkskrant

Muilwijk is het daar absoluut niet mee eens. Hij wijst op de groene maatregelen die het kabinet heeft genomen, die rechtstreeks afkomstig zijn uit het CU-verkiezingsprogramma. De jongerenvoorzitter staat niet alleen: in de peilingen staat de partij als enige van de coalitiepartners op winst.

Maar oudgedienden als Roffel maken zich vooral zorgen over een reeks akkefietjes op het gebied van de 'micro-ethiek', die sinds het aantreden van Balkenende IV opspeelden. Zoals rond de gewetensbezwaarde trouwambtenaren. De afspraak in het kabinet was dat die niet tegen hun wil homo's in de echt zouden hoeven te verbinden én dat elke gemeente ervoor zou zorgen dat homostellen er terecht kunnen.

Maar toen vervolgens gemeenten de weg van de minste weerstand bewandelden door gewoon

geen gewetensbezwaarde ambtenaren aan te nemen, stond coalitiepartner PvdA niet bepaald te springen om die gemeenten op de vingers te tikken.

Een slecht begin, vonden vooral traditionele CU-aanhangers. Daar-

'Ik schrik ervan; als dit erdoor komt, neem ik afscheid'

op volgden de verruiming van de mogelijkheden voor adoptie door homostellen, en van de mogelijkheden voor snelle echtscheiding.

Maar het dieptepunt voor de traditionele achterban was er een van eigen makelij: de discussie over de vraag of praktiserende homo's een functie namens de partij konden vervullen. Een commissie onder

leiding van de Zwolse wethouder Cnossen gaf onlangs het antwoord: dat sluiten we niet in principe uit.

De partijleiding omarmt dat standpunt, maar het conservatieve deel van de leden gruwet ervan. 'Christelijk karakter van CU op het spel', kopte het Reformatorisch Dagblad onlangs boven een ingezonden stuk van prof. Jochem Douma, gerespecteerd ethicus in deze kringen. Dat standpunt riekt naar 'politiek opportunisme', oordeelt Douma streng. Als het partijcongres op 14 juni dit stuk aanneemt, dreigt Douma, zegt hij zijn lidmaatschap op.

Harry Roffel sluit zich daarbij aan. 'De ChristenUnie bestaat nu vijf jaar. Ik schrik ervan dat we in zo'n korte tijd zo ver van onze standpunten hebben kunnen afdriften. Dan neem je de Bijbel niet meer serieus. Als dit erdoor komt,

neem ik afscheid.' Tal van partijprominenten hebben aangekondigd hetzelfde te zullen doen.

Volgens peilingen draait een op de tien mensen die in 2006 op de ChristenUnie stemden de partij de rug toe als de lijn-Cnossen staand beleid wordt. Een EO-enquête onder ruim 500 kiezers wees erop dat dat zelfs achttien procent kunnen worden. Ook zou een op de vijf partijleden zijn lidmaatschap willen opzeggen. Meerderheden zijn het zeker niet, partijleider Rouvoet is en blijft onomstreden, maar pijn doet het wel.

Sommigen hebben de partij al bijna gedag gezegd, zoals het Amsterdamse deelraadslid Yvette Lont, die met veel tamtam de kwestie van de homobestuurders aansneed. De Zwolse bestuursvoorzitter Liesbeth Venema legde haar functie neer om voluit te kunnen opposeren tegen het in haar

ogen al te homovriendelijke standpunt van de partijtop. Oud-RPF-leider Meindert Leerling liet een minderheidsstandpunt in het rapport opnemen. Het Reformatorisch Dagblad, dat van oudsher sterk naar de SGP overhelt, en het ChristenUnie *angehauchte* Nederlands Dagblad staan al weken bol van de kwestie.

Partijleden met streng ongezonde initialen zetten zich in ingezonden brieven af tegen het rapport. Daarmee toont de ChristenUnie zich een 'vriend van de wereld', bevoogdt bijvoorbeeld 'J.J. Frinsel sr., oud-directeur van Stichting tot Heil des Volks en lange tijd kandidaat-Kamerlid voor de RPF'. Hij beëindigt zijn bijdrage met: 'God laat niet met zich spotten'. Het dissidente deel van de achterban ook niet. Maar de vraag is hoe groot hun weerstand op het congres zal blijken te zijn.